

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΟΡΓΑΝΟΝ
ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ 12 ΜΗΝΩΝ Από τής 1 'Ιανουαρίου ή 1 'Ιουλίου Έσωτερικού φρ. 6. — Έξωτερικού φρ. χρ. 8.	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΜΙΧ. Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ	ΓΡΑΦΕΙΑ «Αναπλάσεως» και εκδόσεως του Χρυσοστόμου Ιδης Φλέσσα, 5, παρά την Ίερην Σύνοδον.
--	--	---

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πίστις και θαύμα εν τῇ Θεραπειᾷ ἀσθενῶν.—Οἱ ἐπίσημοι τῶν χωρίων, ὑπὸ Εὐγενίᾳ Ζωγράφου. — Λόγος εἰς τὴν Ἀγίαν καὶ Μεγάλην Πικρασκυήν, ἐκφωνηθεὶς ἐν Ἱεροσολύμοις ὑπὸ τοῦ Μ. Ἀρχιεπισκόπου Γερμανοῦ Βασιλάκη ἐν τῷ Ναῷ τῆς Ἀναστάσεως. — Εὐαγγελικὴ Περικοπὴ τῆς Κυριακῆς τῶν Ἁγίων Πατέρων.—Τὸ Διήγημα τῆς «Αναπλάσεως» ἢ Πραγματικῆ Ζωῆς, ὑπὸ Κρητικῆς Δακαλοπούλου.—Νικηφόρου Καλογερά, Χριστιανικὴ Ἀρχαιολογία ἁγγελίζα. — Πολιτικὸν μᾶθημα. — Θεῖον Κήρυγμα «Αναπλάσεως».

ΠΙΣΤΙΣ ΚΑΙ ΘΑΥΜΑ ΕΝ Τῇ ΘΕΡΑΠΕΙΑΙ ΑΣΘΕΝΩΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου φύλλου)

Οἱ ἀρνούμενοι τὸν χαρακτῆρα τοῦ θαύματος εἰς τὰς Θεραπείας, τὰς ὅπας ἐνέργει ὁ Χριστὸς, προσπαθοῦσι νὰ τὰς ἐξηγήσωσι διὰ τῆς θεωρίας τῆς ὑποβολῆς. Μὴ δεχόμενοι ὁμοίως, ὅτι ὁ Χριστὸς κατεῖχε τὴν δύναμιν τοῦ θαυματουργεῖν, δέχονται ἀπλῶς ὅτι κατεῖχεν εἰς βαθμὸν ἴσων ἀξιοσημείωτον καὶ ὑπέροχον τὴν δύναμιν τοῦ ἐνεργεῖν Θεραπείας δι' ὑποβολῆς, πλεονέκτημα παρατηρηθὲν καὶ εἰς ἄλλους ἀνθρώπους. Κατορθώσας, λέγουσιν, ὁ Ἰησοῦς νὰ διεγείρῃ πρὸς τὸ πρόσωπόν του μεγάλην καὶ ἀκλόνητον ἐμπιστοσύνην περὶ τοῦ ὅτι ἠδύνατο νὰ Θεραπεύσῃ πᾶσαν νόσον, καὶ προικισμένος ἀφρονώτερον μὲ τὴν καὶ παρ' ἄλλοις ἀνευρισκομένην δύναμιν τῆς ὑποβολῆς, ἐθεράπευε διὰ μόνης τῆς παρουσίας του, τοῦ λόγου του, τῆς ἀφῆς του, πλῆθος ἀνθρώπων πασχόντων φανταστικῶς μᾶλλον, ἀπὸ νοσήματα νευρικῆς καὶ ὑστερικῆς φύσεως, αἱ δὲ σύγχρονοι του, ἀγνοοῦντες τὴν ἀληθῆ αἰτίαν τῶν τοιοῦτων Θεραπειῶν, τὰς ἀπέδωκαν εἰς θαύματα.

Ἡ τοιαύτη ἐξήγησις τῶν θαυμάτων τοῦ Ἰησοῦ εἶνε καθ' ὑπερβολὴν ἀπλοῖα καὶ αὐθαίρετος. Διότι τὸ θαῦμα ὑψοῦται τόσον ἐπιβλητικὸν ἐν τῷ βίῳ καὶ τοῖς ἔργοις τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ὥστε μόνη ἡ τύφλωσις ἢ ἡ κακοπιστία δύναται νὰ τὸ θέσῃ, δὲν λέγω ὑπὸ ἄρνησιν, ἀλλ' ὑπὸ ἀπλῆν

ἀμφισβήτησιν. Μηδὲ νὰ εἴπῃ τις ὅτι τὰ τοιαῦτα ἔργα εἶνε πλαστὰ καὶ ψευδῆ, ἀπλοῖ ἄρῳλοι δημιουργηθέντες μυθικῶς περὶ τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰησοῦ. Αἱ περὶ αὐτῶν διηγήσεις εἶνε ἀναγεγραμμέναι εἰς τὰ Εὐαγγέλια, τὴν δὲ ἀκριβείαν τῶν ἐν αὐτοῖς ἱστορουμένων μόνον κακοῦτης ἢ παράφρων δύναται νὰ φιλονεικήσῃ. Καὶ ἂν ἀκόμη εἶαι αἱ ἀνθρώπινοι ἱστορία κατετάσσοντο εἰς τὴν τάξιν τῶν μυθευμάτων, αἱ εὐαγγελικαὶ ἀφηγήσεις θὰ διετήρουν πλῆρες ὅλον αὐτῶν τὸ κύρος, διότι ἐγράφησαν ἀπὸ ἀνδρας προτιμῶντας νὰ γύσωσι τὸ αἰμᾶ των παρὰ νὰ εἰπωσι τὸ ἐλάχιστον ψεῦδος, καὶ οἵτινες, ἢ αὐτοὶ οὔτοι εἶδον τὰ ἱστορούμενα, ἢ τὰ ἤκουσαν ἀπὸ αὐτόπτας μαθητὰς καὶ ἀποστόλους, παρασχόντας διὰ τοῦ βίου των καὶ τῶν διαρκῶν μαρτυριῶν των ἀπόλυτον τὴν ἠθικὴν βεβαιότητα, ὅτι ἦσαν ἀνίκανοι νὰ δημιουργήσωσι ψεῦδη καὶ νὰ θέσωσιν εἰς κυκλοφορίαν πλαστὰ γεγονότα. Ἐκτός δὲ τούτου, τὰ γεγονότα, τὰ ὅποια ἐρχόμεθα νὰ ὑπομνήσωμεν ἔγειναν δημοσίως, ἐπὶ παρουσίᾳ χιλιάδων ἢ ἑκατοντάδων, ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλοι φίλοι καὶ ἄλλοι ἐχθροί, καὶ οἱ ὅποιοι δὲν τὰ διεψεύσαν πιστευόμενα καὶ διαδιδόμενα ὑπὸ τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας.

Δύο φορές ὁ Χριστὸς ἔκαμε πολλαπλασιασμὸν τῶν ἄρτων καὶ τῶν ὀψαρίων. Τὴν μίαν, ἀπὸ πέντε ἄρτους καὶ ἀπὸ δύο ὀψάρια, ἔδωκε νὰ φάγουν καὶ νὰ χορτασθοῦν πέντε χιλιάδες. Τὴν ἄλλην, ἐχόρτασεν ἕως τέσσαρας χιλιάδας μὲ ἑπτὰ ἄρτους καὶ ὀλίγα ὀψάρια. Τὶ ἀποδεικνύουσι τὰ γεγονότα ταῦτα; Τὴν παντοδύναμον θαυματουργίαν τοῦ Χριστοῦ. Διότι καμμία ὑποβολή, καὶ καμμία θαυματοποιία εἰς ἐκείνων, τὰς ὁποίας κατεργάζετο Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεύς, δὲν δύναται νὰ κατορθώσῃ παρόμοιον γεγονός.

Πραγμαμένου δὲ περὶ Θεραπείας, ἀρκεῖ νὰ ἀναφέρωμεν τοὺς ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Θεραπευθέντας λεπρούς καὶ τὸν ἐκ γενετῆς τυφλόν. Οὐδέποτε ἀνθρώπος, πάσχων ἀπὸ λεπροῦ, ἐθεραπεύθη δι' ὑποβολῆς, εἴτε ποτὲ τυφλὸς ἐκ γενετῆς ἀνθρώπος, ἐστερημένος καθ' ὀφθαλμῶν ὀφθαλμῶν, ἠδυνήθη νὰ ἀποκτήσῃ ὀφθαλμοὺς δι' ἐνεργείας καθ' ὑπό-

βλήν, οὐδὲ τομῶσι ν' ἀποδώσιν εἰς τὴν ὑποβολὴν δύναμιν τοιαύτην καὶ ἀποτελέσματα τοιαῦτα οἱ υπερβολικώτατοι τῶν θιασάτων αὐτῆς.

Θ' ἀναφέρω τελευταίον τὴν ἀνάστασιν τοῦ Λαζάρου γενομένην ἐνώπιον πλήθους Ἰουδαίων. Εἰς ποῖαν ὑποβολὴν δύναται ν' ἀποδοθῆ ἁυτῇ, εἰς ποῖαν δὲ ἐξοχὸν ἀπλῶς ἀνθρωπίνην ἰκανότητα; Τὸ θαῦμα πρόκειται καὶ ἐνταῦθα ἐν ἅλῃ τοῦ τῆ μεγαλειότητι καὶ τῆ ἐπιβολῆς.

Ἄλλως τε τὸ θαυμασιώτερον ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Χριστοῦ εἶνε ἄλλο. Οἱ κατέχοντες τὴν δύναμιν τῆς ὑποβολῆς, τὴν κατέχουσι προσωπικῶς αὐτοί, δὲν δύνανται δὲ νὰ τὴν μεταδίδωσιν εἰς ἄλλους ὑπὸ ἐνεργητικῶν ἐποψιν, δὲν δύνανται ὁμοίως νὰ καταστήσωσιν ἄλλους, φύσει ἀνικάνους, ἰκανοὺς εἰς τὸ νὰ ἐνεργῶσι καὶ αὐτοὶ θεραπείας δι' ὑποβολῆς. Ἄλλ' ὁ Χριστὸς μετέδιδε τὴν ἰδικήν του θεραπευτικὴν δύναμιν, καὶ ἀνεδείκνυε καὶ ἄλλους θαυματουργούς. Τοιοῦτοτρόπως εἰς τοὺς μαθητάς του μετέδωκε τὴν δόξαν νὰ θεραπεύωσι καὶ αὐτοὶ παντὸς εἶδους ἀσθενείας, καὶ μετὰ τὴν ἐπιφάνισιν τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου τοὺς ἐχορηγήθη ἀκόμη καὶ ἡ δύναμις τοῦ νὰ ἀνίστασι νεκρούς. Τὸ δὲ θαυμασιώτατον ἀπὸ ἅλα ταῦτα ὑπῆρξεν, ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ μαθηταὶ του, ἀφοῦ ὁ Ἰησοῦς ἀνελήθη, ἐπικαλούμενοι τὸ ὄνομα του μετέδιδον εἰς τοὺς πιστεύοντας καὶ βαπτιζομένους διάφορα χάρισματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ τὸ νὰ θεραπεύωσι καὶ αὐτοὶ, ἐν τῷ ὀνόματι πάντοτε τοῦ Ἰησοῦ, παντὸς εἶδους ἀσθενείας.

Ὅστε διὰ τῆς θεωρίας τῆς ὑποβολῆς μάτῃν ζητεῖται ἡ ἐξήγησις τῶν θαυμασίων τοῦ Ἰησοῦ ἔργων, αὐτὰ δὲ τὰ γεγονότα μᾶς ἀναγκάζουσι νὰ δεχθῶμεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς κατέχε κατὰ ἰδιόζοντα καὶ μοναδικὸν τρόπον τὴν δύναμιν τοῦ θαυματουργεῖν. Θαυματουργῶν αὐτὸς, μετέδιδε, καὶ ζῶν καὶ ἀνακληθεῖς, καὶ εἰς ἄλλους τὴν δύναμιν ταύτην. Παρὼν δὲν ἦτο ἐπὶ γῆς, καὶ ὅμως ἡ εἰς αὐτὸν πίστις καὶ ἡ ἐπίκλησις τοῦ ὀνόματός του μετέδιδε θαυματουργικὰ χάρισματα, καὶ οἱ μεταλαμβάνοντες ἐκ τῆς δυνάμεως ταύτης ἐθαυματούργουν **μύθον ἐν τῷ ὀνόματι του**, ἀνίκανοι εἰς ἰδίας ἰκανότητας καὶ ἐνεργείας νὰ ἐπιτελέσωσι τὸ παραμικρότερον θαῦμα. Πόθεν λοιπὸν ταῦτα; Ἡ ὑποβολὴ εἶνε ὅπως διαφορετικῆς φύσεως καὶ δυνάμεως καὶ ἐνεργείας, καὶ τὸ θαῦμα ἐπιβάλλεται εἰς τὴν παραδοχὴν μας μετὰ τῆς θεότητος ἐκείνου, ὅστις διενήργει αὐτὸ. (ἀκολουθεῖ)

ΟΙ ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ

Ὅπου εἰς τηλεγραφικῆς, δταν δὲν μεταδίδῃ τηλεγραφήματα, μεταδίδει ἀόριστον.

Ὅταν προχθὲς καταρχόμεθα περὶ τὴν ἱερὰν ὁδὸν ἀπὸ ἀρχαίων Δελφῶν μέχρι Ἰτέας, δύο—τρεις νέοι χωρικοὶ μᾶς συνόδωσαν. Ἐκ τῶν ἑμιλιῶν τῶν ἐφαίνοντο ἄνθρωποι ἀστοιχείωτοι μὲν πλὴν εὐφραεῖς, ὅπως εἶνε συνήθως ὅλοι οἱ

Ἕλληνες χωρικοί, καὶ μὲ ἀρετὴν εὐθυμίαν μᾶς διηγούτο διάφορα ἐπεισόδια τοῦ βίου τῶν χωριῶν τῶν, καὶ ἰδίᾳ πῶς περῶν ἢ δασκάλα, καὶ τί συνέβη κάποτε εἰς τὸν δάσκαλον.

Μὲ αὐτὰς τὰς διηγήσεις εἰχομεν ἤδη φθάσῃ τὸ ἡμῶν τῆς πεζοπορίας μας καὶ εἴχαμεν εἰσελθῆ εἰς μακρὰν ἐλαφρυτευμένην ὁδόν, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ δῦον τὴν ὥραν ἐκείνην ἥλιος εἶδε κατὶ τί ἀπὸ τὴν μεγαλοπρεπεῖάν του, κατὶ τι ἀπὸ τὸ θάμβος του, κατὶ τι ἀπὸ τὸ μυστήριόν του, κατὶ τι ἀπὸ τὴν ὁραυτῆτά του τέλους. Ἦτο ἡ στιγμή ἀκριβοῦς ἐκείνη, καθ' ἣν ἡ ψυχὴ ὑψοῦται ὑπεράνω τῆς ἕλης τῆς περῆς, καθ' ἣν ἡ ψυχὴ φέρεται εἰς κύκλους ἄλλους καὶ ζῆται ἐκπεπληγμένη καὶ συγκινημένη νὰ ἀνέλθῃ πρὸ τοῦ Αἰωνίου ὄντος καὶ ν' ἀπευθῆ εἰς Αὐτὸ θαυμασιόν, λατρεῖαν καὶ ἀγάπην. Καὶ ἀρωσιωμένοι ὅλοι εἰς δ. τι θαυμασίως ἐξετυλίσατο περὶ ἡμᾶς, ἐβαδίζομεν τῶρα πλεόν σιωπηλοί, ὅτε ἀφῆνς ἐκ τοῦ ὑπερχειλιτάντος θαυμασμοῦ ἀνέκραξεν εἰς ἐξ ἡμῶν

«Πόσον ὁ Θεὸς εἶνε μέγας!»

Πλὴν εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦ λόγου ἐκείνου οἱ χωρικοὶ ὑπεμειδίσαν. Τοὺς εἶδομεν ἐκκλητάως. Διότι οὐδέποτε ἐφάντασθην ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἢ ἀφερέ ποτε μαιδιάμα εἰς χωρικῶν χεῖλη, ὅπως δὲ διευκρινήσω τί ἐκείνη ἐσημαίνει, ἔσπευσα νὰ τοὺς ἐρωτήσω·

- Πιστεύετε εἰς τὸν Θεόν;
- Δὲν ξέρουμε ἀν ὑπάρχῃ μοι ἀπάντησάχ.
- Πιστεύετε εἰς τὸν Χριστὸν;
- Αὐτὸς ἦταν ἕνας σοφὸς ἄνθρωπος, μοι ἐπανελάθει.
- Ἐγεννήθη; τοὺς ἠρώτησα πάλιν.
- Ναί· ἀπάντησαν.
- Ἀπέθανε;
- Ναί· ἐπανελάθει.
- Ἀνεστήθη;
- Δὲν τὸ ξέρουμε, ἐξηκολούθησαν μετὰ πεποιθήσεως.

Ἡ ἐκπληξὴς ὄλων μας εἶχε τῶρα πλεόν μετατραπῆ εἰς ἀγανάκτησιν. Χωρικοὶ ἀμαθεῖς, χωρικοὶ μὴ γνωρίζοντες σκεδὸν οὐδὲ αὐτὰ τὰ στοιχειώδη, χωρικοὶ οἱ ὅποιοι ἦλθον εἰς τὴν Ἰτέαν μόνον διότι ἤκουσαν ὅτι τοὺς Ἀθηναίους ἢ τοὺς συνοδούς μουσικῆ καὶ ἤθελον ν' ἀκούσων πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον μέχρι τῆς ὥρας ἐκείνης δὲν ἐγγώριζον, νὰ ἑμιλιῶσι τοιοῦτοτρόπως περὶ τοῦ Θεοῦ, καὶ μὲ πεποιθῆσιν νὰ θέτουν τὴν ἀμφιβολίαν εἰς τὴν ὑπαρξίν του, ἦτο βεβαίως φαινόμενον ἄξιον πολλῆς προσοχῆς καὶ παρατηρήσεως. Ἐπρεπε μὲ κάθε τρόπον νὰ ἐρευνησῶ νὰ μάθω ποιοὶ ἦσαν ἐκεῖνοί, οἵτινες εἰς τὰς διακοίνας τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν εἶχον ἐμβάλει τοιαύτας δολοφόνους, τοιαύτας καταστρεπτικὰς ἰδέας.

Καὶ τὸ ἔμαθον.

Ἦτο τηλεγραφικῆς τῆς τοῦ χωρίου.

Ὁ Τηλεγραφικῆς! Αὐτὸς, ὁ ὅποιος ἢ εὐωρεῖτο βεβαίως ἐκεί ὡς τὸ ἄκρον ἄκρον τῆς εὐφραεῖς, τῆς ἀναπνέ

ΛΟΓΟΣ

Εἰς τὴν ἁγίαν καὶ μεγάλην Πάρασκευῆν Ἐκφώνησις ἐν Ἱεροσολύμοις

Ἰπὸ τοῦ Μ. ΑΡΧΙΔΙΑΚΟΝΟΥ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΒΑΣΙΛΑΚΗ ἐν τῷ πανόπτεμῳ Ναφ τῆς Ἀναστάσεως.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Β'.

Τὰ πάθη τοῦ Ἰησοῦ, μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα καὶ λοιποὶ ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, ἐνδιαφέρουσι ἡμᾶς μέγας καὶ συγκινοῦσι βαθύτατα τὰς καρδίας ἡμῶν, καὶ δὲν ἢ παύσοι πάτε νὰ ἐνεργῶσι τὴν τοιαύτην δύναμιν καὶ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν καρδιῶν τῆς ἀνθρωπότητος, διότι ὁ ἐπὶ τοῦ ξύλου κρεμάμενος δὲν εἶνε ζῶν τι πρόσωπον, ἀδιάφορον εἰς ἡμᾶς, εἰς ἐκ τῶν πολλῶν, ἀλλ' ὁ συγκεντρῶν ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ καὶ ἀντιπροσωπεύων πάντας ἡμᾶς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, εἶνε ὁ ἀντιπρόσωπος καὶ ἡ κεφαλὴ τῆς ἀνθρωπότητος· ἐν αὐτῷ συγκεντρῶν ὅλας τὰς γραμμάς καὶ τὰς στρίψας τῆς ἱστορίας· εἶνε τὸ τέρμα τῆς ἱστορίας τῆς παλαιᾶς, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀφετηρία νέας ἱστορίας καὶ νέας ἐποχῆς, νέου πνεύματος καὶ νέας ζωῆς, ἡ μεγάλη τροπὴ τῶν αἰώνων· τὰ ἀρχαῖα παρήλθον, ἰδοὺ τὰ πάντα γέγονε καινά. Ὁ σταυρὸς αὐτοῦ εἶνε τὸ κέντρον τῶν λόγων καὶ τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ. Ὅλοι αἱ ὁδοὶ τοῦ Θεοῦ φέρουσιν εἰς τὸν σταυρὸν, καὶ ὅλοι αἱ ὁδοὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ φέρουσιν ἐπίσης εἰς τὸν σταυρὸν. Ὁ ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ πηγὴς σταυρὸς εἶνε τὸ ἀκατάλυτον τρόπαιον, ὅπερ ὁ Θεὸς ἵδρυσεν ἐν μέσῳ τῆς γῆς καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν αἰώνων. Ἀπὸ τοῦ σταυροῦ ἀρχεται ἡ κρίσις, ἐντεῦθεν διχάζονται αἱ ἰδέαι καὶ αἱ τύχαι τῶν λαῶν καὶ τῶν ἀτόμων· ἀπὸ τοῦ Γολγοθᾶ μίᾳ ὁδῷ ἄγει πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ μίᾳ ἄλλῃ πρὸς τὰ ἀριστερά. Ἰδοὺ ἡ κρίσις· ἡ μετὰ τοῦ μετανοοῦντος ληστοῦ εἰς τὸν παράδεισον, ἡ μετὰ τοῦ ἀμετανόητου καὶ βλασφημοῦ κούργου εἰς τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀπώλειαν· οὗτος κείται εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν· διότι ἄλλοις μὲν εἶνε «ὁσμή θανάτου εἰς θάνατον» ἄλλοις δὲ «ὁσμή ζωῆς εἰς ζωὴν» (6^ο Κορινθ. 2, 16). Ἰδοὺ ἡ κρίσις· ἡ πρὸ τοῦ σταυροῦ κλίνει τις τὸ γόνυ καὶ σώζεται, ἡ στρέφει τὰ πόδια πρὸς αὐτὸν καὶ φέρεται κατὰ κρημνῶν, ἢ ὡς ἄτομον ἢ ὡς πλῆθος. Ὁ πρότερον ὡς λίθος ἀχρηστός ἀποδοκιμασθεὶς καὶ ὡς κακαὸς καταδικασθεὶς ἤδη εἶνε ὁ κριτὴς τοῦ κόσμου. Καὶ ποῦ συνίσταται ἡ κρίσις αὕτη; ἀπάντᾳ ὁ οὐρανὸς ἁμῶν Ἀπόστολος· «Κατεπόθη ὁ θάνατός· εἰς νίκος· ποῦ σοῦ θάνατε, τὸ κέντρον· ποῦ σοῦ ἄθῃ, τὸ νίκος· τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου ἢ ἁμαρτία» (α' Κορινθ. 15, 54, 55, 56). Ἰδοὺ ἡ κρίσις· τετέλεσται ὁ θάνατος καὶ ἡ ἁμαρτία, αἱ δύο μεγάλαι δυνάμεις κατενικήθησαν καὶ κατεπόθησαν διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Κυρίου· τετέλεσται.

Μέγαν καὶ φοβερὸν ἀγῶνα ἠγωνίζοντο ὁ θάνατος καὶ ἡ ζωὴ ἐπὶ τέλους ἐθριαμβεύσαν ἡ ζωὴ καὶ κατέπιε τὸν θάνατον· πρὸς τοῦτο ἐνήνθησαν ὁ Μονογενὴς Υἱὸς καὶ

ζεὸς, τῆς μορφώσεώς, αὐτὸς, τὸν ὁποῖον ὁ ἀπερέβαλλον διὰ τιμῆς, καὶ ἐμπιστοσύνης, καὶ ἐκτιμῆσεως, καὶ θαυμασμοῦ, αὐτὸς ἐγένετο καταστροφὸς, ἔσπειρε σπέρρον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἢ ἐφύετο καὶ ἐρριζοβόλοι τὸ μεγαλιώτερον κικόν, ἢ ἄλεια. Μὴ πιστεύετε εἰς οὐδέν. Δὲν ὑπάρχει τίποτε. Ἔστε σκληροί, ἄδικοι, κακοί, κλέπται, δολοφόνοι, ἄτιμοι. Τίς ἢ ἄς τιμωρήσῃ; Ἐὰν ἀποφύγητε τὴν ἀνθρωπίνην δικαιοσύνην, οὐδὲν δύναται πλεονά σᾶς ὀίξῃ. Ὁ Θεός; Ποῦ τὸν εἶδατε; Ὁ Χριστός; Ἀνθρώπος; ὅπως αἰεὶ καὶ ἐγὼ καὶ ὁ ἄλλος, καὶ τίποτε περισσώτερον.

Ἰπάρχουν βεβαίως νόμοι ποινικοί, οἱ ὅποιοι τιμωροῦσι τὴν κακοῦργίαν, τιμωροῦσι τὴν ἀδικίαν καὶ τὸ ἔγκλημα. Ἦ ἐγκλημα ὁμοῦ τοῦ τηλεγραφικοῦ τοῦ καταστρέφοντος φυγᾶς, τοῦ παρασύροντος εἰς τὴν κακίαν καὶ τὴν ἁμαρτίαν ὄντα βαδίζοντα ἴσως ἕως τότε τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, ποῖος νόμος ποινικὸς τὸ προβλέπει; Καὶ οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, εἴτε τηλεγραφικῶν ἐνομαζόνται, εἴτε διδάσκαλοι, εἴτε ἐρηνοδικοὶ, τελῶναι, ἢ ἄλλο—καὶ οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν, διαδίδουσι τοιαύτας ἰδέας δυστυχῶς—καὶ οἱ ὅποιοι ἐκπροσωποῦσι γραμμάτα, δικαιοσύνην, ἐπιστήμην, οἱ ὅποιοι πηγαίνου ἐκεῖ ὡς ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἰθῆους καὶ γίνονται τοῦ χωρίου οἱ ἐπίσημοι καὶ πράττουσιν ὅ, τι ἐπραξῆν ὁ αἰὼς τηλεγραφικῆς, εἶνε βεβαίως; οἱ μεγαλιώτεροι τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας ἐγκληματῆται, εἶνε τοῦ Ἰθῆους καταστροφεῖς καὶ ἀδελφοκτόνοι.

Ἔως τῶρα ἐκρυπτόμεθα καὶ διαμαρτυρούμεθα ὅλοι ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἀφέθη χωρὶς διαπαιδαγώγησιν. Ἐβρίσκειται ἐκεῖ ὁ διδάσκαλος δὲν τὸν ἐμόρφωσεν, ὁ ἱερεὺς δὲν τὸν ἠθικοποίησεν, ὁ ἱεροκήρυξ δὲν τὸν ἐδίδαξεν, ὅτι οἱ πάντες καὶ τὰ πάντα ἀφέθησαν εἰς τὴν τύχην τῶν, ἀνευ βάσεων, ἀνευ παραδειγμάτων, ἀνευ ἠθικῆς, ὅτι τὸν λαὸν δὲν τὸν ὠδηγεῖ τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ καλὴ του φύσις. Σήμερον ὅμως βλέπομεν ἀντὶ τῶν διδασκάλων καὶ τῶν ἱερέων, ὅτι ὑπάρχουν οἱ καταστροφεῖς οἱ ὠδηγοῦντες αὐτὸν εἰς τὴν ἀπώλειαν· καὶ ὅταν βλέπωμεν τοῦτο, τί πρέπει νὰ κάμωμεν, πῶς νὰ ἐξεγερθῶμεν καὶ διὰ τίνων κραυγῶν νὰ κραυγάζωμεν; Εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἰδίως καὶ τὴν πολιτείαν ἀπέκλειται νὰ λάθωσι μέτρα θεραπευτικὰ καὶ προληπτικὰ διὰ τῶν παταίους κινδύνους, οἵτινες ἀπειλοῦσιν αὐτὴν τὴν ὑπαρξίν μας, ἀν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὑποκύψῃ εἰς τὸ γόσημα τῆς ἀπιστίας. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἰθρησκευτικοὶ Σύλλογοι, οἱ περιοδεύοντες ἱεροκήρυκες, αἱ ἐφημερίδες καὶ τὰ περιοδικά, καλοῦνται νὰ δώσωσι τὴν ἀρωγὴν τῶν εἰς τὸ ἔργον τοῦ χριστιανικοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς ἠθικῆς ἀνυψώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὅπως οὕτω καταπολεῖ ἡ δηλητηριώδης ἐπίδρασις, ἢν ἐκαστοῦσιν ἐπ' αὐτοῦ τηλεγραφικῶν ἰδῶν διδασκαλοὶ καὶ παντοῖοι ἄλλοι ἄλλαχοῦ.

Εὐγενία Ζωγράφου.

Λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἐβάσταται, ἵνα ἀποθάνῃ καὶ διὰ τοῦ θανάτου αὐτοῦ καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἐστὶ τὸν διάβολον. Ὁ ἰσχυρὸς ἐχθρὸς, ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου, ἐφάνη ὅτι ἐνίκησεν, ἄφ' οὗ ὁ Ἰησοῦς καταδικάσθη εἰς θάνατον καὶ ἀπέθανεν· ἀλλ' ἐν τούτῳ πεπλάνηται ὁ πλάνος, διότι, ὅτε ὑπέκυψεν ὁ Κύριος καὶ ἐφάνη ὅτι ἐνίκηθη, τότε ἀκριβῶς ἐνίκησε καὶ ἐθριάμβευσε διὰ τῆς ἀγιότητας τῆς ὑπακοῆς αὐτοῦ. Διότι ὁ διὰ τοῦ Γολγοθᾶ δρόμος ἄγει εἰς ἀληθῆ θρίκαμνον καὶ τὴν πραγματικὴν δόξαν, εἰς τὸν ὁρόνον τῆς θείας μεγαλειότητος καὶ τῆς ἀπολύτου κυριαρχίας ἐπὶ πάντων, οὐρανόων, ἐπιγείων καὶ καταχθονίων. Ὁ ἰσχυρότερος εἰσηλθὼν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ, ἔδρασε αὐτὸν καὶ διήρπασε τὴν οἰκίαν καὶ πάντα τὰ σκεῦη αὐτοῦ, πάντας ἡμᾶς τοὺς εἰς θάνατον αἰώνιον καταδικασμένους (Ματθ. 12, 29). Τοιοῦτοτρόπως ὁ θάνατος τοῦ Κυρίου ἐγένετο θάνατος τοῦ θανάτου καὶ ἠλευθέρωσεν ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ θανάτου καὶ εἰς ὑπερ πάντων ἀπέθανεν, ἅρα οἱ πάντες ἀπέθανον» (6'. Κορινθ. 5, 15): οἱ πάντες εἰμεθα ἐλευθεροὶ ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τοῦ θανάτου. Διὰ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ὁ Κύριος διέλυσε τὴν σκοτεινὴν καὶ φοβερὰν σκίαν τοῦ θανάτου, ἣτις ἐπεκράτησε ἐφ' ὅλον τοῦ βίου τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀφῆρει πᾶσαν ἰλαρότητα καὶ διατάραξε τὴν ἁρμονίαν πάσης χαρῆς καὶ ἀγαλλιάσεως. Τετέλεσται ὁ θάνατος αὐτοῦ θάνατος τοῦ θανάτου. Τί παράδοξον μέσον! ἄφ' οὗ ἡ ζωὴ ἐξέπεσε εἰς τὸν θάνατον, ὁ θάνατος ἐγένετο εἰς ἡμᾶς δόξαι, ἄγουσα εἰς τὴν ζωὴν. Σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ· σήμερον ἐν τῷ θανάτῳ καὶ διὰ τοῦ θανάτου μετ' ἐμοῦ καὶ δι' ἐμοῦ θὰ εἰσελθῆς εἰς τὴν αἰώνιον μακαρίαν ζωὴν. Διὰ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ὁ Κύριος ὕψωσεν ἐπὶ τοῦ φρικτοῦ Γολγοθᾶ τὴν σημαίαν τῆς ζωῆς καὶ ἤνοιξε τὴν πύλιν τῆς ζωῆς, τῆς αἰωνίου καὶ μακαρίας ζωῆς ἐν τῷ Θεῷ. Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, ἐδίδαξεν ὁ Κύριος, κἂν ἀποθάῃ, ζήσεται» (Ἰωάν. 11, 26). Διὰ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ὁ θάνατος κατήντησεν ἀπλήρως, ἀντικείμενον ἐμπαιγμοῦ καὶ περιφρονησεως· «ποῦ σου, θάνατε, τὸ κέντρον; ποῦ σου Ἄδῃ, τὸ νίκος;» Βεβαίως ὁ θάνατος εἶνε τι σοβαρότατον καὶ σπουδαιότατον, εἶνε βασιλεὺς παντὸς φόβου καὶ φρίκης· ἀλλ' ὁ Κύριος εἶνε νικητὴς τοῦ θανάτου· τετέλεσται ἡ ἐξουσία τοῦ θανάτου· «ἐγὼ ζῶ, καὶ ἡμεῖς ζήσομεν» (Ἰωάν. 14, 19). Ὁ Γολγοθᾶς εἶνε τὸ πεδῖον τῆς νίκης, καὶ ὁ σταυρὸς τὸ περιανέστατον καὶ ἀκατάλυτον τρόπαιον· διὰ τοῦτο πηγνύμεν αὐτὸν ἐπὶ τῶν τάφων τῶν πιστῶν ὡς ἡμεῖον τῆς νίκης κατὰ τοῦ θανάτου, καὶ ἐν τῷ θανάτῳ παρηγορούμεθα διὰ τῆς πίστεως εἰς τὸν σταυρὸν καὶ τὰ ἐπ' αὐτοῦ ἀνεκτίμητα θύμα, τὸν ἄλοφον καὶ ἀσπίλον καὶ ἄκακον ἄμνόν, τὸν αἶροντα τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου, καὶ ἡ Ἐκκλησία μετὰ παραμυθίας καὶ χαρᾶς κηρύττει Χριστὸν ἐσταυρωμένον, καὶ ὁ κατ' ἐξοχὴν κήρυξ τοῦ σταυροῦ, ὁ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ Κυρίου κρυφόμενος, ὁ οὐρανοδόξωμεν Ἀπόστολος Παῦλος, ἐν τῷ σταυρῷ συγκεντρῶν καὶ συγκεφαλαιῶν τὰ μυστήρια τῆς Χριστιανικῆς αὐτοῦ γνώσεως καὶ σοφίας, μεγαλοφώνως κηρύττει: «οὐ γὰρ

ἐκρίνα τοῦ εἰδέναι τι ἐν ἑμῖν, εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον» (α'. Κορινθ. Α'. 23, Β'. 2). Τετέλεσται λοιπόν· μετὰ τοῦ πάθους καὶ διὰ τοῦ πάθους τοῦ Κυρίου ἐτετέλεθη ἡ νίκη κατὰ τοῦ θανάτου. Ἀλλὰ τὸ κέντρον τοῦ θανάτου εἶνε ἡ ἁμαρτία, διότι τὰ ὀφώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος· ὁ θάνατος δὲν θὰ ἴτω, ὅτι εἶνε ὢν δι' ἡμᾶς, ἐάν δὲν ὑπῆρχεν ἡ ἁμαρτία· τὸ κέντρον τοῦ θανάτου εἶχε ἡ ἁμαρτία· καθὼς ὁ σκορπίος διὰ τοῦ κέντρου αὐτοῦ ἀπειλεῖ καὶ φοβίζει, πλήττει καὶ κεντᾷ, δὴληττριάζει καὶ φονεῖ, οὕτω καὶ ὁ θάνατος διὰ τῆς ἁμαρτίας εἶνε ἰσχυρὸς καὶ φοβερός· ὡστε, ἀμειλιτομένου τοῦ κέντρου καὶ τῆς ἁμαρτίας ἀφομένως, καὶ ὁ θάνατος ἠνέσκει. Ὅτε λοιπόν ὁ Κύριος εἶπε, τετέλεσται, τότε ἐδήλωσε ὅτι διὰ τοῦ πάθους αὐτοῦ καὶ ὁ θάνατος ἀπέθανε, καὶ ἡ ἁμαρτία ἤρθη καὶ ἐξηλείφθη· διότι αὕτη εἶνε ἡ αἰώνιος καὶ κοσμοϊστορικὴ σημασία τοῦ πάθους τοῦ Κυρίου, ὅτι ὅλας ἡμῶν τὰς ἁμαρτίας ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον (α' Πέτρ. 2, 24) καὶ ἐδαρώσατο εἰς ἡμᾶς αἰώνιον δικαιοσύνην· τὸ χειρόγραφον τῶν ἁμαρτιῶν, τὴν θανατικὴν καταδικὴν ἡμῶν προσήλωσεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· τοῦτο εἶνε τὸ μυστήριον τοῦ πάθους τοῦ Κυρίου, ὅτι ὁ Θεὸς ὑδάδακσεν ἐν τῇ ἀπειρῷ αὐτοῦ δικαιοσύνη καὶ ἀγαθότητι, ὅπως ὁ Κύριος ἡμῶν πάθῃ ἐν τῇ ψυχῇ καὶ τῷ σώματι αὐτοῦ ὅτι ἔπρεπε νὰ πάθῃ ὅλη ἡ ἀνθρωπότης, διὰ νὰ ἐλευθερωθῶμεν ἡμεῖς ἀπὸ τῆς ἐνοχίας καὶ τῆς ποινῆς τῆς ἁμαρτίας· πάντες ἀντεπροσωπεύθημεν ὑπ' αὐτοῦ, καὶ πᾶν ὅ,τι ἔπαθεν, ἰσχύει διὰ πάντας. Ὅ,τι ἐφ' ἡμῶν ἐκεῖτο, ἀνέλαθεν αὐτὸς ἐφ' ἑαυτοῦ, τὴν ἁμαρτίαν, τὴν ἐνοχίαν, τὴν ποινήν, τὴν κατάραν, τὸν θάνατον· αὐτὸς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρεῖ καὶ περὶ ἡμῶν ὀδύναται, καὶ ἡμεῖς ἐλογισάμεθα αὐτὸν εἶναι ἐν πόνῳ καὶ ἐν πληγῇ ὑπὸ Θεοῦ καὶ ἐν κακώσει· αὐτὸς δὲ ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ μεμαλάκισται διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν· παιδεία εἰρήνης ἡμῶν ἐπ' αὐτόν, τῷ μῶλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς ἐθήμεθα» (Ἰσαίου 53, 4, 5). Ἐτραυματίσθη λοιπόν καὶ ἐμῶλωπίσθη, ἐμαλακίσθη καὶ ὄλος κεκαυμένος καὶ ἐν πληγῇ καὶ ἐν πόνῳ ἐπαιδεύθη καὶ ἐτιμωρήθη καὶ ὠδύνατο ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, οὐχὶ δι' ἑαυτοῦ, διότι αὐτὸς ἴτω ἄμνός ἡμῶν καὶ ἄκακος· ἀλλὰ διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ τὰς ἀνομίας, ὅπως ἡμεῖς συγχωρηθῶμεν καὶ συμφιλιώθωμεν καὶ εἰρηνεύσωμεν μετὰ τοῦ Θεοῦ· ὡστε ὁ σταυρὸς τοῦ Κυρίου εἶνε ἄφ' ἐνὸς μὲν φοβερὰ καταδικὴ κατὰ τῆς ἁμαρτίας, ἀφ' ἐτέρου δὲ ἡ ὑψίστη καὶ γλυκυτάτη παρηγορία ἡμῶν. Ὁ Θεὸς «τὸν μὴ γόνυτα ἁμαρτιῶν ὑπερ ἡμῶν ἁμαρτιῶν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γινώμεθα δικαιοσύνη Θεοῦ ἐν αὐτῷ» (6' Κορινθ. 5, 21). Τετέλεσται ὁ σταυρὸς τοῦ Κυρίου εἶνε νίκη κατὰ τῆς ἁμαρτίας. Χάριν τοῦ Χριστοῦ, τοῦ πάθους καὶ τῆς ἀξιωμασίας αὐτοῦ, πιστεύομεν ἀδιστακτικῶς καὶ εἰμεθα βέβαιοι ὅτι εἰμεθα παρὰ τῷ Θεῷ ἐν χάριτι· ἐν τῷ Χριστῷ βλέπει ἡμᾶς ὁ Θεὸς ὡς ἀγαπητὰ καὶ μακάρια αὐτοῦ τέκνα, διότι τὸ χρέος ἡμῶν ἐπληρώθη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἀντιπροσώπου ἡμῶν, τοῦ μεσίτου, τοῦ καταλλάκτου καὶ εἰρηνεοῦ. Τοῦτο παρηγορεῖ

ἡμᾶς καὶ ἐν τῇ ζωῇ καὶ ἐν τῷ θανάτῳ· τοῦτο καταπραΰνει τοὺς πόνοους ἡμῶν καὶ θεραπεῖει τὰς πληγὰς τῆς ὀδυνομένης ἡμῶν καρδίας· «τῷ μῶλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς ἐθήμεθα». Ἡ καθ' ἡμῶν καταγγελία καὶ κατάρκεις ἐξέλιπε, καὶ ὁ ἀντιδικὸς ἐπίωπσε, διότι τὸ χρέος ἡμῶν ἐπληρώθη, καὶ τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον ἐξηλείφθη διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ, διεσχίσθη καὶ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἐκρεμάσθη, ἡμεῖς δὲ δὲν εἰμεθα πλέον ὑπὸ ἄρχῃν καὶ κατάρκων, ἀλλ' ὑπὸ χάριν, ἣτις ἠλευθέρωσεν ἡμᾶς, καὶ δι' ἧς ἔχομεν ἐλευθέραν τὴν προσαγωγὴν πρὸς τὸν Πατέρα ἡμῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ὅτε ὁ Κύριος ἡμῶν ἐξέπνευσε, τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἀνωθεν ἕως κάτω· τὸ μεσότηγον τοῦ φραγμοῦ, τὸ χωρίζον τὸν ἅγιον Θεὸν ἀπὸ τῆς ἁμαρτωλοῦ ἀνθρωπότητος, διεσπάσθη καὶ κατέπεσε, καὶ ἐλευθέρη ἠνοιχθῆ ἡ δόξαι πρὸς τὸν ὁρόνον τῆς χάριτος, ἡ ἔχθρα κατελύθη, ὁ πόλεμος ἔπαυσε, καὶ πλήρης καὶ αἰώνιος εἰρήνη ἐκηρύχθη καὶ ἐχαρίσθη πᾶσι τοῖς μακρῶν καὶ τοῖς ἐγγύς (Ἐφεσ. 2, 17). Τοιοῦτοτρόπως ὁ Γολγοθᾶς, ὁ τόπος τῆς κρίσεως, ἐγένετο ὁρόνος τῆς χάριτος, καὶ ὁ σταυρὸς ἀπὸ τοῦ Γολγοθᾶ ἐκανατέλλει καὶ ἐξαπλοῦται ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη, ὡς ἥλιος φωτοδόλος, παρηγορὸς καὶ ζωοπάροχος, τὸ Ἐδαγγέλιον, ἡ χαρμύσινος ἀγγελία περὶ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς αἰωνίου εἰρήνης· «ὡς ὅτι ὁ Θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτοῦ, μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν» (6' Κορινθ. 5, 19). Τετέλεσται τὸ ἔργον τῆς ἀπολυτρώσεως καὶ καταλλαγῆς ἐτελείωσεν ὁ σταυρὸς τοῦ Κυρίου εἶνε νίκη κατὰ τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἁμαρτίας· τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου τελειώθη μετὰ τοῦ πάθους, τὸ δὲ πάθος διὰ τοῦ σταυροῦ. Καὶ ὑπάρχει ὑψηλότερον καὶ βαθύτερον, κατανοικτικώτερον καὶ παρηγορητικώτερον τοῦτο; Καὶ συγκέντρωσις πάντων ὁ σταυρὸς. Οὐδὲν πρᾶγμα καὶ οὐδὲις λόγος συγκινεῖ τόσον βαθύως τὴν καρδίαν ἡμῶν, ὅσον ὁ σταυρὸς, ὁ λόγος ὁ περὶ τοῦ σταυροῦ, ὁ λόγος περὶ τῆς ἀγίας ἐκείνης κεφαλῆς, τῆς ἐστεμμένης δι' ἀκαθάρτου στεφάνου καὶ πλήρους πληγῶν καὶ αἱμάτων, ὁ λόγος περὶ τοῦ ἀλόφου καὶ ἀκάκου ἄμνου, τοῦ κρημαμένου καὶ ἐσφραγισμένου ἐπὶ τοῦ σταυροῦ. Καὶ ποῖα ἀνθρωπίνη, καρδία δύναται, νὰ μείγῃ ἀπαθῆς ἀπέναντι τοιούτου θεάματος, ἐκτὸς ἐάν εἶνε τέλειον πεπωρωμένη καὶ ἀναίσθητος; Καὶ δύναται ἡ ἀνθρωπίνη τέχνη νὰ ἐπινοήσῃ τι ὑψηλότερον καὶ συγκινητικώτερον τῆς εἰκόνας τοῦ Ἐσταυρωμένου; Ἴδε ὁ ἄνθρωπος! Ὁ τί ὄφθαλμος, ἐν ᾧ συνεινούνται αἱ μέγιστα ἀντιθέσεις! Ἴδε ὁ ἄνθρωπος! Ἴψος μετὰ ταπεινότητος, μεγαλειότης τεταπεινωμένη, μὴ ἔχουσα εἶδος μὴδὲ κάλλος· εἰκόνη τῆς ταπεινώσεως, πλήρης μεγαλείου, ἡ μεγαλειότης ἐν δούλου μορφῇ, τὸ ὕψος ἐν τῇ πτώσει, ἡ νίκη ἐν τῷ ὑποταγήσει καὶ τῇ ἡττῇ, ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ, ἡ ζωὴ ἐν τῷ θανάτῳ, ἡ συγκέντρωσις μυριάδων καὶ ἐκατομμυρίων ἐν τῇ ἐρημίᾳ καὶ τῇ ἀπομονώσει· ἀκαθῶν, ἐάν ὠφθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἐκλύσω πρὸς ἑαυτόν» (Ἰωάν. 12, 32)· καλέσω μου τὰ ἔθνη, κάκεινά με δοξάσωσι.

Ταύτην τὴν εἰκόνα, ἀγαπητοί, ἄς ἔχομεν πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν, καὶ ἄς ἐγγράφωμεν αὐτὴν βαθύως καὶ ἀνεξάλειπτος ἐν ταῖς πλαξὶ τῶν καρδιῶν ἡμῶν. Ἴδε ὁ ἄνθρωπος, οὗ τῷ μῶλωπι ἡμεῖς ἐθήμεθα ταύτην τὴν εἰκόνα ὡς περιφέρωμεν πάντοτε μεθ' ἑαυτῶν καὶ ἐν χαρᾷ καὶ ἐν λύπῃ, καὶ ἐν εὐτυχίᾳ καὶ ἐν δυστυχίᾳ. Μὴ λησμονούμεν ποτε ὅτι ἡ κορφοῖσις τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου, ἡ σταυρώσις, ἔφερε τὴν σωτηρίαν ἡμῶν, τὴν θανάτωσιν τοῦ θανάτου καὶ τὴν νίκην κατὰ τῆς ἁμαρτίας, καὶ οὕτως ὁ σταυρὸς ἔστω εἰς ἡμᾶς ἐλεγγος καὶ σωφροσύνης, ἀνάπαυσις καὶ παρηγορία, καύχημα καὶ ἀγαλλίαμα.

Ναί, ἐσταυρωμένε Ἰησοῦ, θεάνθρωπε Σῶτερ τῆς ἀνθρωπότητος, οὐ εἶσαι τὸ πᾶν δι' ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς ὀφειλόμεν τὰ πάντα εἰς σέ· ὁμολογοῦμεν τὴν χάριν, οὐ κρύπτωμεν τὴν εὐεργεσίαν, προσκυνοῦμεν τὰ καθήματα σου. Σὲ λατρεύομεν, Σὲ προσκυνοῦμεν, Σοὶ εὐχαριστοῦμεν καὶ Σὲ παρακαλοῦμεν, ἔλκυσσον ἡμᾶς πρὸς σεαυτόν, φώτισον τὴν διάνοιαν, ὕψωσον τὸ φρόνημα, θέραμονον διὰ τῆς ἐγάπης σου καὶ ἄγιασον τὴν καρδίαν ἡμῶν καὶ κατάστασον ἡμᾶς διὰ τῆς χάριτός σου καὶ διὰ τοῦ παραδείγματός σου ὄληθεις σταυροφόρους ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπως τὸν ἀγῶνα τὴν καλὴν ἀγωνισάμενοι, τὸν ἥρῳον τελέσαντες καὶ τὴν πίστιν τηρήσαντες, ἀξιοθώμεν ἑκατὸς νὰ ἐπισφραγίσωμεν τὸν βίον ἡμῶν διὰ τῶν τελευταίων θεῶν λόγων σου «Τετέλεσται· Πάτερ, εἰς χειρὰς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου». Ἀμήν.

**ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΕΡΙΚΟΠΗ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ
13 Μαΐου**

(Ἰωάν. ΙΖ'. 1—13).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐπάρας ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, εἶπε· Πάτερ, ἐδήλωσεν ἡ ἔρα, δόξα σου τὸν Υἱόν, ἵνα καὶ ὁ Υἱὸς σου δοξάσῃ σε. Καθὼς ἐδώκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα, πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ, δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. Αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσι σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν, καὶ ἂν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν· ἐγὼ σε ἐδάξασα ἐπὶ τῆς γῆς· τὸ ἔργον ἐτελείωσα, ὃ ἐδώκας μοι ἵνα ποιήσω. Καὶ νῦν δόξασον με σὺ, Πάτερ, παρὰ σεαυτοῦ τῇ δόξῃ, ἥ ἔχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί· ἐνανέρωσά μου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις, ὡς ἐδώκας μοι ἐκ τοῦ κόσμου· σοὶ ἦσαν, καὶ ἐμοὶ αὐτοῖς δέδωκας, καὶ τὸν λόγον σου τετήρηκασι. Νῦν ἔγνωκαν, ὅτι πάντα, ἃσα δέδωκας μοι, δέδοκα αὐτοῖς· καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστειψαν ὅτι σὺ με ἀπέστειλας· ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἔρωτῶ· οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἔρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκας μοι, ὅτι σοὶ εἶσι. Καὶ τὰ ἐμὰ πάντα σὰ ἐστὶ, καὶ τὰ σὰ ἐμὰ· καὶ δεδώξασμαι ἐν αὐτοῖς. Καὶ οὐκ ἐτι εἶμι ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἶσι, καὶ ἐγὼ πρὸς σέ ἔρχομαι. Πάτερ ἅγιε, τηρήσον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματι σου, ὡς ἐδώκας μοι, ἵνα ὄσιν

ἐν, καθὼς ἡμεῖς ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὄνματί σου ὡς δέδωκάς μοι ἐφ' ἑσέ, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπόλετο εἰμὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ Γραφὴ πληρωθῇ. Νῦν δὲ πρὸς σέ ἐρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ, ἵνα ἔχωσιν τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς.

Ἐρμηνεία.

Ἦν ἀνωτέρω προσευχὴν ἔκαμεν ὁ Χριστὸς ἐντὸς τοῦ ἀνωγέτου, εἰς τὸ ὅποιον ἔφαγε μαζὶ με τοὺς μαθητὰς τὴν νύκτα τῆς παραδόσεώς του. Πρὶν ἢ λοιπὸν ἐξέλθῃ καὶ περᾶσθ τὸν χεῖμαρρον τῶν Κέδρων, καὶ κατοπιν ἀπὸ τὴν θαυμασίαν διδασκαλίαν του πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ τὰς πολλὰς πρὸς αὐτοὺς συμβουλὰς καὶ ἐνθαρρύνσεις καὶ παραγορίας, προσηγγίσθη πρὸς τὸν Πατέρα του, ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν μαθητῶν, καὶ μετ' ἐπισημνίαν, ὥστε νὰ ἀκούσῃται ὅπ' αὐτῶν.

Διὰ τῆς προσευχῆς του ταύτης ὁ Χριστὸς πολλὰ ἠθέλησεν νὰ μᾶς διδάξῃ.

Α.) ὅτι ἐν ὧρα πειρασμῶν καὶ θλίψεων, καὶ ὅταν ἀκόμη τὰ πάντα φαίνονται συνωμοτοῦντα διὰ νὰ μᾶς καταστήσουν πικρότερον καὶ ἔδυνήστερον τὸν θάνατον, ἡμεῖς δὲν πρέπει νὰ διακόπτωμεν τὴν πνευματικὴν ζωὴν μας, ἀλλ' ὀφείλομεν νὰ διατηρῶμεν τὴν ἐπικοινωνίαν μας πρὸς τὸν οὐράνιον Πατέρα. Διότι, ἐὰν καὶ εἰς τὰς θυμαλωτέρας καὶ εὐκολωτέρας περιστάσεις τοῦ βίου ἔχωμεν ἀνάγκην τῆς θείας βοηθείας καὶ ἐνισχύσεως, πολλὴ περισσώτερον τὰς χρειαζόμεθα εἰς τὰς ὥρας τῶν κινδύνων, τῆς ταραχῆς καὶ τῆς ἀγωνίας. Ὁ καινός κρατεῖται σφιγνὰ ἀπὸ τὰ πλευρὰ ἐνὸς βράχου, καὶ μ' αἱματωμένον τὸ σῆμά του ἀγωνίζεται νὰ μὴ ἀποσπασθῇ ἐκεῖθεν ἀπὸ τὰ κύματα, τὰ ὅποια τὸν καλοῦν πρὸς τὴν ἄβυσσον. Τοιοῦτοτρόπως καὶ ἡμεῖς, ὅταν αἰ κρινώμεθα τῆς ζωῆς κτυποῦν καὶ αἱματόνουν τὴν ψυχὴν μας, πρὸ πάντων τότε ἀς κρατούμεθα ἀπὸ τὸν Θεόν· ὁ βράχος ἡμπορεῖ νὰ φανῇ ἄπιστος καὶ ἀδύνατος καὶ νὰ μᾶς παραδώσῃ εἰς θάνατον ἀλλ' ὁ Θεὸς θὰ μᾶς κρατήσῃ, ἀρκεῖ νὰ τὸν ἐπικαλούμεθα, καὶ διὰ τῆς πίστεως ἡμῶν καὶ αὐτῆς ἐπι τῆς προσωρινῆς καταστροφῆς μας θὰ κατασκευασθῇ ἡ δόξα καὶ ἡ ἀσφάλεια τῆς αἰωνίου σωτηρίας καὶ ζωῆς μας.

Β.) Καταφεύγοντες πρὸς τὸν Θεόν εἰς τὰς ὥρας τοῦ κινδύνου καὶ τῆς ὀδύνης μας, ἀς μὴ τὸ κἀμένομεν ἐγωιστικῶς, ἀλλ' ἐν ἀγάπῃ. Ἐὰς λαμβάνομεν δηλαδὴ ὅπ' ὄψιν μας, ὄχι μόνον τὰς ἰδικὰς μας θλίψεις, ἀλλὰ καὶ τὰς συμφορὰς καὶ ἀνάγκας τῶν ἄλλων, καὶ ἀς δεώμεθα καὶ ἀς ἱκετεύωμεν ὄχι μόνον διὰ τὸν ἑαυτὸν μας, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους, ἰδίᾳ δὲ δι' ἑσούς πιστεύουσιν εἰς Χριστὸν ἢ θὰ πιστεύουσιν εἰς αὐτόν. Ὁ χριστιανὸς δὲν εἶνε ἄτομον, ἀλλὰ μέλος θρησκευτικῆς ὀλόγητος, τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἡ καρδίᾳ του, ἡ διάνοιά του, ἡ ψυχὴ του, τὸ ἐνδιαφέρον του, αἱ μέμεινά του, αἱ ἱκεσίαι του, αἱ δεήσεις του, αἱ ἐπικλήσεις του πρέπει νὰ ἔχωσιν τὸν χαρακτῆρα τοῦτον· πρέπει δηλαδὴ καὶ εἰς αὐτὰς τὰς παραμονὰς τῶν μεγάλων κινδύνων, καὶ εἰς αὐτὸ τὸ χειλὸς τοῦ

τάφου, νὰ διατηρῶμεν τὴν ἀγάπην ἐντὸς μας, καὶ νὰ προσευχόμεθα ὄχι μόνον διὰ τὸν ἑαυτὸν μας, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ἄλλους. Ποῖους δὲ ἄλλους; διὰ τοὺς πιστεύοντας, ὅπως διατηρηθῶσιν ἐν τῇ πίστει, καὶ ἦνε ἡγιασμένοι διὰ τῆς ἀληθείας καὶ ἡνωμένοι διὰ τῆς ἀγάπης· διὰ τοὺς κλονιζομένους, ὅπως στερεωθῶσιν ἐν τῇ πίστει· διὰ τοὺς ἡμαρτάνοντας, ὅπως εἰσέλθωσιν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς μετανοίας καὶ τῆς ἐπιστροφῆς· διὰ τοὺς συγχρόνους μας, ὅπως πραγματοποιήσωσιν εἰς τὸν βίον των τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· καὶ διὰ τοὺς μεταγενεστέρους, ὅπως βασιτάσωσιν τὴν σημερινὰν τοῦ Σταυροῦ, καὶ αὐξήσωσιν τὰς φάλαγγας τῶν γνησίων τέκνων τοῦ Θεοῦ.

Γ.) Διδασκόμεθα ἐκ τῆς προσευχῆς τοῦ Χριστοῦ, ὅτι οἱ εἰς αὐτὸν πιστεύοντες εἶνε ὑπὸ τὴν ἀμεσον καὶ ἐνεργὸν προστασίαν αὐτοῦ καὶ τοῦ Πατρὸς του. Εἰς τί δὲ κυρίως στρέφεται ἡ προστασία αὕτη; Εἰς τὸ νὰ φρουρηθῶσιν αἱ ψυχὰι μας ἀδιάσειστοι εἰς τὴν πίστιν ἐν μέσῳ τῶν βιοτικῶν δοκιμασιῶν καὶ θλίψεων, καὶ νὰ μείνωμεν ἡνωμένοι διὰ τῆς ἀγάπης ἐν μέσῳ τῶν πολέμων καὶ τῶν μαζῶν, τὰς ὁποίας συγκροτεῖ ἐναντίον μας ὁ κόσμος. Ὀφείλομεν οἱ χριστιανοὶ νὰ εἰμεθα ἐν διὰ τῆς ἀγάπης, ἔστω καὶ ἂν εἰμεθα ἑκατομύρια κατ' ἀριθμὸν· καὶ ἡνωμένοι τὸσον, ὥστε ν' ἀποτελῶμεν ἓν. Πῶς ἔν; Γινόμενοι ψυχὴ μία, καὶ καρδίᾳ μία. Ἄλλ' ὄχι μόνον οὗτο. Ἡ καρδίᾳ καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀντιμάχεται πολλάκις πρὸς τὸν ἑαυτὸν τῆς. Ὀφείλομεν λοιπὸν ἡμεῖς νὰ πραγματοποιήσωμεν ἄλλαν, ἀνωτέραν, ὑψηλοτέραν, ἀληθεστέραν καὶ γνησιωτέραν ἐνότητά. Ποῖαν; Ἦν κατὰ Θεόν, τὴν ὡς ἡ τοῦ Θεοῦ, γινόμενοι ἓν καθ' ἓν τρόπον εἶνε ἐν ὁ Πατὴρ ἡμῶν ὁ Οὐράνιος καὶ ὁ Υἱὸς αὐτοῦ καὶ ὁ Λόγος. Καὶ τότε θὰ γνωρίσωμεν, διὰ τῆς ἐνότητος κυρίου αὐτῆς καὶ τῆς ἀγάπης, τὸν Θεόν, ὅστις Ἄγάπη κατὰ τὸν Θεολόγον Ἰωάννην εἶνε, καὶ ἡ γνῶσις αὕτη καὶ ἡ ἐνότης καὶ ἡ ἀγάπη, ἡ ὁποία μᾶς κἀνειν ἐν μεταξύ μας καὶ ἐν μετὰ τὸν Θεόν, ἀποτελεῖ τὴν οὐσίαν τῆς ζωῆς τῆς αἰωνίου.

Δ.) Διδασκόμεθα ἐπι ἐκ τῆς προσευχῆς τοῦ Χριστοῦ, ὅτι ἡ δόξα μας κείται εἰς τὸ νὰ ἐκτελώμεν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἂν τὸ θέλημα τοῦτο μᾶς ἐπιβάλλῃ τὸν σταυρὸν, ἀς μὴ τὸ ἀπορρίψωμεν. Διότι πρὸς τὸν Θεόν ὀφείλομεν δλόκληρον τὸν ἑαυτὸν μας, καὶ ἡ ἐν ἀνάγκῃ αὐτοῦθυσία μας εἶνε τὸ κάτακρῦμμα τῆς δόξης μας. Ἡ δόξα δὲ ἡ ἰδικὴ μας πρέπει νὰ ἐπιζητηθῇ ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ. Τί ἐνοεῖ τοῦτο; Ὅτι διὰ τῶν χριστιανικῶν μας ἔργων πρέπει νὰ ἐπιζητῶμεν τὸ νὰ γνωρίζηται ὁ Θεὸς ἀπὸ περισσοτέρους καὶ νὰ ἐπεκτείνηται εἰς περισσώτερούς τὸ κράτος τοῦ θελήματός του. Πᾶσα δὲ δόξα, κατακτωμένη μετὰ παραβάσιον τοῦ Θεοῦ θελήματός του πρὸς πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν βλάβην ἔστω καὶ ἐνὸς ἀνθρώπου, εἶνε οὐκ εὐδαίμων καὶ ἀτιμία.

Ε.) Διδασκόμεθα ἐπι ὁ Θεὸς θέλει δλοῦν μας τὴν σωτηρίαν, ἀλλὰ δὲν ἐλλείπουσιν οἱ υἱοὶ τῆς ἀπωλείας. Ποῖοι εἶνε οὗτοι; Οἱ προδιδόντες τὸν Χριστόν, εἴτε δι' ἀργύρια, ὡς ὁ Ἰουδᾶς, εἴτε δι' ἡδονῆν, εἴτε διὰ δόξαν, εἴτε

δι' ὀτιδιόποτε ἄλλο ἐγκόσμιον ἔμα καὶ ἁμαρτωλόν. Ὁ Θεὸς θέλει δλοῦν νὰ σωθῶσιν, ἀλλ' ἀναγκαστικῶς δὲν σῶζει κανένα, διότι μᾶς ἐπλάσεν ἐλευθέρους, καὶ εἶνε ἀνάγκη τῆς συναινεσεώς μας, διὰ νὰ μᾶς δοθῇ ἡ αἰώνιος ζωὴ. Οἱ υἱοὶ λοιπὸν τῆς ἀπωλείας δὲν λαμβάνουν τὴν αἰώνιον ζωὴν, διότι δὲν τὴν θέλουν. Δὲν τὴν θέλουν δὲ οὐοὶ γίνονται υἱοὶ τῆς ἀνομίας.

Ἐὰς ἀγαπώμεθα λοιπὸν μεταξύ μας καὶ ἀς ἀγαπώμεν τὸν Θεόν· ὄχι μετὰ λόγους ψιλοῦς, ἀλλὰ μετὰ ἔργα καὶ μετὰ ἀλλήλων, ὅπως ὥστε νὰ εἰμεθα ἔ πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἐν μετὰ τοῦ Θεοῦ. Ὅχι ὁ θεολόγος λεπτεπιλέπτος; καὶ φιλοσοφικός, ἀλλ' ὁ πιστὸς ἰσχυρὸς καὶ ἡγαπῶν δλοφύχως, αὐτὸς γνωρίζει τὸν οὐράνιον Πατέρα καὶ τὸν ἐσαρκωθέντα αὐτοῦ Υἱόν, καὶ ἄδη ἀπὸ τῆς παρουσίας ζωῆς εἰσέρχεται εἰς τὰ μυστήρια καὶ τὰ θέληματα τῆς ζωῆς τῆς αἰωνίου.

Δύναμις φέρει ἡ ἐνότης, ὁ ἀνθρωπος. Τί λοιπὸν δὲν δύναται νὰ κἀνειν ἐγὼ ἦσαι ἐν μετὰ τὸν Θεόν; Ἦλμα τότε καὶ βιάζε. Εἰσαί ὑπὲρ τὸν Ἀλέξανδρον, ὑπὲρ τὸν Καίσαρα, ὑπὲρ τὸν Ναπολέοντα. Χριστιανὸς ἀνάβαινε. Οἱ οὐρανοὶ σοὶ προσφέρονται ὡς ὑποπόδιόν σου; Χριστιανὸς, βιάδιζε. Τὸ Ἄπειρον εἶνε τὸ τέρμα καὶ τὸ κατάντημά σου.

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ "ΑΝΑΠΑΛΑΣΕΩΣ,"
Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ

Κατὰ μετάφρασιν
ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΑΣ ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ἔργου 175)

Μάρτιος 18 . . . .

Ἔβρον εἰς βιβλίον τι ποιητικὴν παραβολὴν, ἢν ἀντιγράφου ἐνταῦθα, διότι μοὶ ἀναπαριστᾷ τὰς ἀγαπητάς καὶ πολυσθενεστάτους εἰκόνας τῶν γονέων μου.

«Μίαν ἡμέρα, ἐνάρτεος τις ἀνθρωπος συνήντησε τὸν θάνατον. — Χαῖρε ἀγγελε τῆς ἀθανασίας, χαῖρε! Μετὰ τοὺς ἄλλους τοῦτους ἐπλησίασε τὸν θάνατον ὁ ἐνάρτεος ἀνθρωπος. — Πῶς! ἠρώτησεν ἐκεῖνος, σὺ, οὐ τῆς ἡμαρτίας, ἠδὲν τρέμεις πρὸ ἐμοῦ; — Ὅχι, ὅστις δὲν τρέμει πρὸ τοῦ νεαυτοῦ του, ὅτε πρὸ σοῦ τρέμει. — Δὲν φοβεῖται τὴν θείαν ἠθὴν ἀσθενεσῶν, ἢν ὁ θλιβερός ἡμιλος προηγεῖται ἐμοῦ; ἠδὲν φοβεῖται τὸν ψυχρὸν ἰδρώτα, ὅστις ῥεεῖ ἐκ τῶν περὶ ἡγῶν μου; — Ὅχι, ἀπεκρίθη ὁ ἐνάρτεος ἀνθρωπος. — Ἡκαὶ διατὶ δὲν φοβεῖται; — Διότι αἱ ἀσθένειαι καὶ ὁ ἰδρὸς οὗτος μοὶ ἀναγγέλλουν τὴν παρουσίαν σου. — Καὶ τίς εἶσαι σὺ, ὄνητέ, ὅστις δὲν φρίττει εἰς τὴν ὄψιν μου; — Εἰμαι ἩΧριστιανός!»

Ὅθεν καὶ ἐκεῖνοι μετὰ ῥητορικὴν γαλήνην ἐδέχθησαν τὸν θάνατον, διότι ἦσαν χριστιανοί. . . .

Ἀπρίλιος . . . .

Σήμερον ἡ Ἐρριέττα ἦλθε νὰ μετὰ ἰδῇ ἡμῶν μάλλον τοῦ συνήθους τεθλιμμένη, καὶ διὰ νὰ μετὰ παραγορήσῃ καλλίτερον, ἐκλαυσε μετ' ἐμοῦ, καὶ ἐπὶ μακρὸν μοὶ ὠμίλησε περὶ ἐκεῖνων, διὰ τοὺς ὁποίους πανὸ καὶ θὰ πανὸ καθ' ὄλην μου τὴν ζωὴν. . . . Ἐπειτα ἄλιγον κατ' ἄλιγον μετὰ τὴν μελῖρρυτον γλώσσαν, τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς τῇ ἔδωκε, διὰ ν' ἀνακουφίρῃ τοὺς ὑποφέροντας, μετὰ ἐξόμησης νὰ ἐλαττώσω ἄλιγον τὸ πένθος μου τὸ ὅποιον μετὰ κἀνειν ν' ἀποφεύγω τοὺς φίλους, ὡς ἐβλεπὸν ἄλλοτε. — Δὲν νομίζεις, μοὶ εἶπεν,

ὅτι ὁ σύζυγός σου ἔχει ἀνάγκην μικρὰς συναναστροφῆς χάριν τῆς υγείας του; ἐργάζεσαι τὸσον! — Τὸ ἔμολογῶ, τῇ ἀπεκρίθη, ἀλλ' ἂν ἐγνώριζες πόσον ἔδυνήρην εἶνε, μετὰ τὰς μεγάλας ταύτας συμφορὰς, αὐτῆς ἀφίνουσιν ἀνεξέληπτα ἔγνη ἐπὶ τῶν καρδιῶν ἡμῶν, νὰ ἐπαναλάβῃ τις τὰς σκέσεις, καὶ τὰς διασκεδάσεις τοῦ ἄλλοτε βίου! . . . Νομίζω, ὅτι τοῦτο θὰ προσβάλλῃ τὴν ἱερὰν μνήμην τῶν ἀγαπητῶν μου νεκρῶν!

— Ἀλλοίμονον! μοὶ εἶπε τότε ἐκεῖνη, σφιγγούσά μου τὴν χεῖρα, αἱ εὐαισθησίαι καὶ αἱ ἀπαιτήσεις τῆς γῆς δὲν ὑπάρχουν πλέον δι' ἐκεῖνους, τοὺς ὁποίους κλαίωμεν· δὲν ζῆτοῦν ἐκεῖνοι τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ σέβας καὶ τὰς προσευχὰς μας. . . οἱ ζῶντες εἶνε πλέον ἀπαιτητικοί.»

Μετ' ἄλιγον ἀνεχώρησε, καὶ ἐγὼ ἐσαέφθην. Ἡ Ἐρριέττα ἔχει δίκαιον. Ὁ Ἰούλιος μετὰ ἀγάπῃ πολύ, καὶ αἱ θλίψεις μοὶ εἶνε ἰδικαί του· ἐν τούτοις, ἀπὸ τίνος καιροῦ, φοβοῦμαι ὅτι βαρῆς φέρει τὴν σιωπὴν καὶ τὴν κατήφειαν τοῦ οἴκου μας; γοῖς νὰ ἦνε υπερβολικός, ἀγαπᾷ τὰς οἰκονομικὰς τέψεις ἐν δειπνον μεταξύ φίλων τὸν διασκεδάσει, εἰς περιπάτους τὸν ἀνακουφίσει, ἄλιγη μουσικὴ τὸν εὐχαρστεῖ· ἐγὼ δὲ, συγκεντρωθεῖσα εἰς ἑαυτήν, τὸν ἐστέρησα, ἀπὸ ἐνὸς ἡδῆ ἔτους, τῶν ἀθῶνων αὐτῶν ἀπολαύσεων. Ἔγω ἀδικῶν! καί, ἔγω μέγα ἀδικῶν! Ὁ ἐγωισμὸς παντοῦ λοιπὸν εἰσχωρεῖ, καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν νομιμοτέραν ἐδύνην! Ἐκλαυσα, ἐπέφερα καὶ κυρίως ἐζῆσα δι' ἐμαυτήν, λησμονοῦσα ὅτι πρέπει νὰ ζῶ διὰ τὸν σόντροπον τῆς ζωῆς μου· ἡ μήτηρ μου δὲν θὰ περιέπιπτεν εἰς τοιοῦτον λάθος. . . αὐτῇ, τὴν ὁποίαν εἶδον πολλὰκις λησμονοῦσαν τὰς ἰδικὰς τῆς μεγάλας θλίψεις, ὅπως πηρηγορήσῃ τὰς μικρὰς τῶν ἄλλων λύπας, ἀμελοῦσαν τὰς ἰδικὰς σοβαρὰς ἀσθενείας, ὅπως ἀνακουφίρῃ τὰς ἐλαφρὰς τῶν ἄλλων ἀδιαθεσίας, ὡς στρατιώτης ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, ὅστις, ἐνὸς αὐτὸς εἶνε σοβαρὸς πληγωμένος, ἀφῆνε νὰ βῆ τὸ αἷμά του καὶ ἐπιδῆνει τὰς πληγὰς τῶν συστρατιωτῶν του. Πεδίον μάχης εἶνε καὶ ἡ ζωὴ ἡμῶν βεθυθιμμένη ἐν τῇ θλίψει μου εἰς ἕπαν βαθύν, ἡ Ἐρριέττα μετὰ ἐξόμησης. . . ἀς ἦνε εὐλογημένη!

Ἀπρίλιος 18 . . . .

Ἐναλαμβάνομεν καὶ πάλιν τὸν πρότερον βίον μας; ὁ σύζυγός μου εἶνε κατευχριστημένος.

Ἐδέχθημεν προσκλήσεις τινὰς δειπνων, καὶ ἡμεῖς συνηροῖσαμεν περὶ τῆς τραπέζης μας τοὺς συγγενεῖς καὶ τοὺς φίλους μας· τὸ ἔσπερας κἀμένομεν ἄλιγον μουσικὴν· ἐγὼ, μετὰ τοῦ Λέοντος, ὅστις ἔχει ὠραίαν φωνήν, ψάλλομεν διωθίαν· ἀλλὰ χθὲς, φυλλομετροῦσα τὰ τῆς μουσικῆς μου τετραδία, εὗρον μίαν διωθίαν, τὴν ὁποίαν ὁ πατήρ μας ἠγάπα κατ' ἐξοχήν, καὶ δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐξακολουθήσῃ. Ἄλλοίμονον! δὲν εἶνε πλέον παρὸν, ὅπως χειροκροτήσῃ τὰ τέκνα του· τὰ ἐπιεικῆ χεῖλη του, τὰ τὸσον εὐκόλως ἀνοιγόμενα εἰς ἐπαίνους, ἐκλείσθησαν διὰ παντός! . . .

Ἀπρίλιος 18 . . . .

Ἐνίστε κἀμένομεν μετὰ τοῦ Ῥοβέρτου καὶ τῆς Ἀντωννέττας ἐξοχικὸς περιπάτους· τὸ ἔαρ ἐπανήλθε· μᾶς τὸ ἀνήγγειλαν τὰ τρελλὰ τῶν χελιδῶνων παιγνίδια, μᾶς τὸ ἀνήγγειλαν τὰ ἴα καὶ αἱ μαργαρίται τῶν λειμῶνων, τῶν ὁποίων τὸ γλυκὸν ἄρωμα, βαλσαμῶνων τὸν ἀέρα, μᾶς δίδει ζωὴν καὶ υγείαν· τὰ τέκνα μας, κρατούμενα ἐκ τῆς χειρὸς, βαδίζουσι πρὸ ἡμῶν χαρούμενα καὶ εὐτυχῆ· προγαροῦμεν τυχαίως δι' ἀγνώστων δρομίσκων, ὅστις μᾶς ὀδηγοῦσιν ὅτε μὲν εἰς μεμονωμένην ἐπαυλιν, ὅτε δὲ εἰς ὄρατον λιβάδι, ὅπου μεγάλοι βῆες μηρυκάζουσιν ἐξηπλωμένοι ἐπὶ τῆς ἀνθρώρας χλόης, καὶ ἄλλοτε εἰς μικρὰν λίμνην, ἐντὸς

των διανοητικῶν ὑδάτων τῆς ὁποίας ἀντανανκλάται ὁ οὐρανός. Τὰ τέκνα μου, θύματα δὲν ἐξῆσαν ποτε εἰς τὴν ἐξοχὴν. ἐκτὸς τῆς ἐν Στρογγύλῃ διαμονῆς μας κατὰ τὸ παρελθόν φθινόπωρον βλέπουμε καταμαγευμένα τὰ κρύβιατα. τὰ μικρὰ των ἀνάκλια. τὰς ἀγγελάδας κτλ. ἀλλὰ τοῦ ἤ εντός των εἰκότων των βιβλίων των. ἡμεῖς δὲ τὰ ἐδραγοῦμεν ἐπιτίθετες εἰς τοὺς ἀγγούς, διὰ νὰ βλέπωσι πῶς καλλιεργούνται αὐτοί, πῶς ἀμείλονται αἱ ἀγγελάδες, πῶς κατασκευάζεται τὸ βούτυρον, διότι ἐπιθυμοῦμεν νὰ γνωρίσωσι τὰ πράγματα ὄχι μόνον θεωρητικῶς, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἴδιας ἀντιλήψεως ἐν ἐνὶ λόγῳ, νὰ μὴ μείνωσιν ἀγνωστοὶ τὰς θεολογικὰς ἀκηνὰς τοῦ ἀγροτικού καὶ τοῦ ποιμενικοῦ βίου, οὕτε ξένα πρὸς τὸ μέγα τῆς δημιουργίας ἔργον. . . . "Ὅταν ἐπιστρέψωμεν ἐν τῶν μακρυνῶν αὐτῶν ἐκδρομῶν, τὰ μὲν παιδία κατακλίνονται, ἐγὼ δὲ μετὰ τοῦ Ἰουλίου, ἐνίοτε ἀναγινώσκωμεν, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἡμῶς συνομιλοῦμεν, ἄλλοτε περὶ τοῦ παρελθόντος. ἡμῶν, καὶ ἄλλοτε περὶ τοῦ μέλλοντος. τῶν ἀγαπητῶν μας τέκνων, τὰ ὅποια τόσον ἡτόχος κοιμῶνται τώρα, συγχρότατα δὲ στεναζόμεν ἀναλογιζόμενοι τὴν ἀδελφότητά των, τὴν ὁποίαν ἐχάσαμεν! Θὰ ἴσαν τέσσαρα . . . τὸ κενόν, ὅπερ ἀφήνει ὁ θάνατος τοῦ τέκνου εἰς τὴν καρδίαν καὶ εἰς τὴν οἰκίαν τῶν γονέων αὐτοῦ, δὲν πληροῦται ποτέ. (Ἀκολουθεῖ)

ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΚΑΛΟΓΕΡΑ
Καθηγητοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Ἀγγελία.

Μεταξὺ τῶν κλεισάντων τὴν Θεολογικὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου Σχολῆν ὁμολογουμένως διαπερθεῖ κατεῖχε θέσιν ὁ ἐν Σπετσῶν αἰετὶμος Νικηφόρος Καλογεράς. Ἐπὶ εἰκαστικῶν καὶ πλέον διδάξας ὡς τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Θεολογίας, ἐφιλοπόνησεν ἔργα εὐφύμου μείας ἀξιοθέτητα οὐ μόνον ἐν Ἑλλάδι, ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς αὐτῆς παρά τοις σοφοῖς τῆς Ἑσπερίας, οἵτινες καὶ ὁμοθυμαδὸν ἐπεκράτησαν, ὅτε τιμῆς χάριν διδάκτωρ ἀνηγορεύετο τῆς Θεολογίας ὑπὸ τῆς ἐν Βέρνῃ Θεολογικῆς Σχολῆς. Δυστυχῶς κατόπιν ὁ θάνατος προλαβὼν δὲν ἐπέτρεψε τῷ σεμνῷ καὶ σοφῷ τῆς Θεολογικῆς Ἐπιστήμης Ἱεροφάντῃ νὰ δημοσιεύσῃ καὶ τὴν Χριστιανικὴν αὐτοῦ Ἀρχαιολογίαν, ἥτις μάλιστα κατὰ τὴν τῶν ἐπαίωντων κρίσιν εἶναι τὸ ἀριστον αὐτοῦ ἔργον, διακεκριμένον καὶ διὰ τὴν πλουσίαν καὶ ἐκλεκτὴν ὕλην, καὶ διὰ τὴν συστηματικὴν καὶ ἐντεχονοικονομίαν καὶ τάξιν, καὶ διὰ τὴν ἐλληνικῆς χάριτος μετὴν γλώσσαν, ἧς ἀληθὴς ἀνεδείχθη ἀριστοτέλης, ἀπὸ τῆς πρώτης ἐν τῷ Ἄθῳ παιδεύσεως διδαχθεὶς ὑπὸ ἐγκρίτου μαθητοῦ τοῦ πολυβρυλήτου Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρου μετὰ χειρὸς νὰ ἔχη πάντοτε καὶ σπουδαίῃ νικτὸς καὶ ἡμέρας τοὺς Ἑλληνας Συγγραφεῖς καὶ Πατέρας τῆς Ἑκκλησίας.

Τὰς ἀρετὰς ταύτας τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογίας τοῦ Νικηφόρου Καλογερά ἔχον ὑπ' ὄψιν καὶ ἅμα συναισθανόμενος πόταν ἱερὰν ἐπιβάλλει μοι ὑποχρέωσιν ἢ μετὰ πάσης λεπτότητος ἐκφρασθεῖσα τελευταία θέλησις τοῦ σεβαστοῦ τούτου Διδασκάλου μου καὶ φίλου, προβαίνω εἰς τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἔργου αὐτοῦ, ὅπερ βεβαίως ὅλ συντελέσῃ εἰς τὴν κατανόησιν καὶ ἐκτίμησιν τοῦ θεοῦ καὶ οὐρανοῦ κάλλους καὶ μεγαλείου τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ τιμὴ τοῦ βιβλίου, φιλοκάλως τυπομένου ἐν τοῖς γνωστοῖς Καταστήμασι τοῦ κ. Ἀνέστη Κωνσταντινίδου καὶ μέλλοντος νὰ περιέχῃ ἐν ὅλῳ τριάνοντα καὶ πέντε περιπέτου τυπογραφικὰ φύλλα, ὠρίσθη διὰ μὲν τοὺς ἐν τῇ ἰσοτερικῷ συνδρομητῶς εἰς δραχμὰς ἔξ, διὰ δὲ τοὺς ἐν τῇ ἐξωτερικῇ εἰς φράγμα χρυσὰ ἔξ· εἰς δὲ τοὺς προκταβάλλοντας τὴν συνδρομὴν γίνεται ἐκπτώσις μίᾳς δραχμῆς ἢ ἐνὸς φράγκου χρυσοῦ.

Φ. Η. Παπαδόπουλος

Καθηγητὴς τῆς Θεολογίας.

Ἀθῆναι, ὁδὸς Σόλωνος ἀριθ. 42

10 Ἀπριλίου 1904.

ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΜΑΘΗΜΑ

Ἀγορεύων ἐσχάτως ὁ υἱὸς τοῦ Γλάδστονος, ὑπερῆριξε μὲν ὅτι ἡ Συντηρητικὴ Κυβέρνησις ἐκλονίσθη σοβαρῶς, ἐδήλωσεν ἡμῶς καὶ ὅτι κατὰ τὴν γνώμην του τὸ φιλελεύθερον κόμμα, εἰς ὃ καὶ αὐτὸς ἀνήκει, δὲν πρέπει νὰ ζητήσῃ νὰ καταλάβῃ τὴν ἀρχὴν, πρὶν ἀποκτήσῃ τὴν βεβαιότητα ὅτι ἐρχόμενον εἰς τὴν Κυβέρνησιν θὰ δυναθῇ νὰ ἐπιτελέσῃ τὴν ἡξίον λόγον.

ΔΙΑΨΕΥΣΙΣ

Ἀνακριθῶς ἐγράφη ἐν τινι Βυζαντινῇ ἐφημερίδι, ὅτι ὁ ἱερολογιώτατος κ. Χριστόφορος Κτενάς ἐτέθη εἰς ἀργίαν ὑπὸ τῆς Α. Σ. τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΤΟΥ ΡΑΒΒΙΝΟΥ ΙΣΑΑΚ Μ.

Ὁ Ραββίνος Ἰσαὰκ Μ. κατήγαγεν ἀληθῆ ἐκδοτικὴν ὀράμασον. Πράγμα πρωτοφανὲς ὄχι μόνον διὰ ὀρθοκευτικόν, ἀλλὰ καὶ δι' ὅποιονδήποτε ἄλλο ἐν Ἑλλάδι βιβλίον, ἐν δικστήματι μὴνὸς ἐξηντηθήσαν αἱ τέσσαρες χιλιάδες ἀντιτύπων τῆς πρώτης ἐκδόσεως, καὶ αἱ ζητήσεις ἐξακολουθοῦσι πολυάριθμοι. Ἐνεκὰ τούτου τὸ Βιβλιοπωλεῖον «Ἀναπλάσεως» προβαίνει λίαν προσεχῶς εἰς δευτέραν ἐκδοσιν τοῦ Ραββίνου Ἰσαὰκ Μ.

Πρωτότυπον κείμενον καὶ νεοελληνικὴ μετάφρασις
ΤΩΝ ΑΙΜΑΝΤΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ὑπὸ
Μιχαὴλ καὶ Νικολάου Ι. Γαλανοῦ.

Ἐκδόσις μηνιαία κατὰ τεύχη.

Ἐξεδόθη καὶ τὸ Α' τεύχος τοῦ Γ' τόμου.

Τιμὴ ἐκάστου τεύχους

Ἐν τῇ ἰσοτερικῇ	Δο 1
Ἐν Τουρκίᾳ	1/2 τοῦ μετρητῆ
Ἄλλασχού	1 φο. χρυσοῦν

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

ΕΙΣ ΤΑΣ ΛΑΪΚΑΣ ΣΧΟΛΑΣ ΤΗΣ "ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ"

Ἐν τῇ ἐν Ἀθῆναις παρὰ τὴν Ἱ. Σύνοδον

Σαββάτω 12 Μαΐου, ὥρ. 8 — 9 μ.μ.

Κυριακῇ 13 " ὥρ. 8 — 9 μ.μ.

Ἐν τῇ ἐν Πειραιεῖ

Πέμπτῃ 10 Μαΐου ὥρ. 8 — 9 μ.μ.

Κυριακῇ 13 " ὥρ. 4 — 5 μ.μ.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΑΡΙΣΤ. Ζ. ΔΙΑΛΛΗΣΜΑ

66 — Ὄδὸς Ἀδριανοῦ — 66